

Viite: hanketunnus SM011:00/2017

1.6.2018

LAUSUNTO ASELAIN LUONNOKSESTA

Viite: Hanketunnus SM011:00/2017

Haluamme ilmaista syvän huolestuneisuutemme liittyen uuden aselain laatimiseen erityisesti koskien sen 3.5.2018 ilmestyneen luonnoksen sisältämiä ilmeisiä heikkouksia ja virheitä.

Käytännössä nämä heikkoudet ja virheet uhkaavat sitä työtä mitä Puolustusvoimat, Maanpuolustuskoulutusyhdistys ja reserviläisjärjestöt tekevät suomalaisten reserviläisten kenttäkelpoisuuden ylläpitämiseksi eivätkä vastaa sisäministeriön julkisuudessa toistuvasti esittämää väitettä että uuden aselain laatimisessa pyritään turvaamaan reserviläisille mahdollisuus omatoimisesti ylläpitää ja kehittää ampumataitoaan.

Olemme sinänsä tyytyväisiä siitä että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) roolia aiotaan selkeyttää ja sen toiminnalle koulutusorganisaationa luodaan paremmin määritelty lainsäädännöllinen asema. Mutta samalla lakiluonnos joko esittää toistuvasti virheellisellä tavalla reserviläisjärjestöt MPK:n jäsenjärjestöinä tai unohtaa kokonaan niiden yhtäläillä tärkeän aseman reserviläisten ampumatoiminnassa. Tosiasiassa reserviläisjärjestöt ovat erillisiä valtakunnallisia järjestöjä, jotka toimivat MPK:n yhteistyökumppaneina. Tärkeimmät näistä reserviläisjärjestöistä ovat Reserviläisliitto, Reserviupseeriliitto ja Maanpuolustuskiltojen liitto. Kyseinen asia huolestuttaa meitä erityisesti koska MPK:n kapasiteetti järjestää reserviläisille koulutusammuntoja on monilla alueilla, mukaan lukien pääkaupunkiseutu, erittäin rajallinen eivätkä Puolustusvoimien resurssit riitä asiaan sitäkään vertaa. Käytännössä MPK:n ampumakouluttajina toimivat henkilöt ovat reserviläisjärjestöjen vapaaehtoisaktiiveja joilla on pitkälinen kokemus ampumaurheilusta, joten reserviläisjärjestöjen ampumatoiminnan haittaaminen heikentäisi pitkällä tähtäimellä myös MPK:n toimintakykyä vaikeuttamalla sen kykyä löytää jatkossa sopivia kouluttajia.

Mitä tämä yllä mainittu virhe voi sitten aiheuttaa käytännössä: Sotilaskäytössä olevien yleisimpien ampuma-aseiden käyttötaito on olennainen osa reserviläisten kenttäkelpoisuutta, eli niitä taitoja ja ominaisuuksia jotka tekevät heistä Puolustusvoimille kelpoisia sotilaita. Tärkein reserviläisten ampumarjoitteluun käyttämä ase on yleisesti reserviläiskiväärinä tunnettu kiväärityyppi – rynnäkkökivääriä ulkoisilta ominaisuuksiltaan ja tärkeimmiltä käyttöomaisuuksiltaan muistuttava, mutta vain itselataavaan kertatuleen (ei sarjatuleen) kykenevä kivääri jossa käytetään keskisytytteistä patruunaa ja vähintään 20 – 30 patruunan lippaita. Kyseisen kiväärityypin funktio on olla väline Puolustusvoimissa nykyään

Viite: hanketunnus SM011:00/2017

1.6.2018

oletusarvoisesti jokaiselle sotilaille sotamiehestä kenraaliin jaettavan henkilökohtaisen aseiden, eli rynnäkkökiväärin, käyttötaidon harjoitteluun. Tähän asti reserviläisjärjestöjen piirit ja yhdistykset ovat voineet hankkia reserviläiskiväärejä käyttöönsä, jolloin niiden jäsenet ovat voineet harjoitella kyseisillä kivääreillä hankkimatta omaa asetta tai kerätä kokemusta oman kiväärin hankkimista varten. Mutta lakiluonnos nykymuodossaan uhkaa jättää kyseiset järjestöt sellaiseen asemaan ettei niillä olisi jatkossa perusteita reserviläiskiväärin kaltaisten ”erittäin vaarallisiksi” siinä määriteltyjen kiväärien ja niiden normaalikokoisten (yli 10 patruunan) lippaiden hankkimiseen - mikä käytännössä aiheuttaisi sen että ne eivät pystyisi tarjoamaan harjoituksissaan ampumaharrastusta aloittaville jäsenilleen tulevaisuudessa enää sitä kalustoa, jolla lakiluonnoksen mukaan näiden pitäisi ensin harjoitella kaksi vuotta ennen kuin he voivat hankkia oman kiväärin tarkoitusta varten. Samoin jo tällä hetkellä MPK käyttää itse asiassa usein koulutuskalustonaan reserviläisjärjestöjen piirien ja niiden yhdistyksien omistamaa kalustoa, jonka saatavuus näin ollen vaarantuisi jatkossa. Tämä ei liene ollut lakiluonnoksen alkuperäinen tarkoitus, mutta on käytännössä tällä hetkellä osa sen sisältöä. Ehdotammekin että MPK:n yhteistyökumppaneina toimivat reserviläisjärjestöt piireineen ja yhdistyksineen saavat aselaissa mahdollisuuden edelleen hankkia koulutuskäyttöä varten reserviläiskiväärin tyyppisiä kiväärejä ja niihin kaiken kokoisia lippaita.

Samanaikaisesti kyseinen aselakiluonnos sisältää seuraavat asiat joihin haluamme kiinnittää erityistä huomiota:

- Ampumaharrastus syynä ”erityisen vaarallisten” aseiden (lue: kivääri yli 10 patruuna lippailla tai pistooli yli 20 patruunan lippailla) hankkimiseen vaatii lakiluonnoksen (45. § kohta 5) mukaan kahden vuoden harrastuneisuutta, vaikka direktiivissä (6. artikla kohta 6) kyseiseksi ajaksi on määritelty vähintään 1 vuosi. Tämä on mielestämme turha tiukennus.
- Syöttölaitteiden (lippaiden) määrittely aseiden osaksi (3. §) on monella tavalla ongelmallinen ratkaisu sille että tietyn patruunakapasiteetin ylittävät syöttölaitteet vaikuttavat direktiivissä olennaisesti aseluokan ja niihin liittyvien lupa- ja määräytymiseen. Tähän asti niitä on voinut hankkia vapaasti ilman mitään lupabyrokratiaa ja harkintaa sekä niitä on kierrätetty tekemällä niistä erilaisia käyttö- ja koriste-esineitä, joten eri aseiden syöttölaitteita löytyy suomalaisista kotitalouksista vaikka kuinka paljon. Lisäksi joidenkin teknisten ratkaisujen (kuten irtonaisista patruunalenkeistä koostuvat konekiväärin patruunavyöt) kanssa rajan vetäminen tulee olemaan vaikeaa. Pahimmillaan pienikin huolimattomuus lain laatimisessa voi potentiaalisesti tehdä rikollisia tuhansista tai kymmenistä tuhansista kansalaisista. Joten kehottamme erityiseen huolellisuuteen lain muotoilun yhteydessä ja toivomme että sen yhteydessä määritellään hyvin huolellisesti ne tekniset ominaisuudet sille mikä katsotaan syöttölaitteeksi (kuten onko esim. lipas ilman sen toiminnan kannalta olennaista jouta sellainen).

Viite: hanketunnus SM011:00/2017

1.6.2018

- Lakiluonnoksessa ei ole käytännössä annettu ensinkään perusteita joiden perusteilla pistooleihin voitaisiin hankkia yli 20 patruunan lippaita. Näin vaikka kyseisen kaltaisia lippaita käytetään laajasti toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa (sovellettu reserviläisaseammunta, IPSC jne.) Ne ovat suosittuja näissä ammuntilajeissa siitä yksinkertaisesta syystä että ne usein antavat käyttäjälleen kilpailuissa pienen, mutta monesti ratkaisevan etulyöntiaseman mahdollistamalla nopeamman ampumasuorituksen näissä lajeissa (kuten SRA ja IPSC) joissa kisataan kelloa vastaan. Jatkossa tämä johtaisi tilanteeseen joissa kyseisiä lippaita ennen lakia hankkineet olisivat etulyöntiasemassa myöhemmin kilpailukalustonsa hankkineisiin verrattuna. Kun kyse on kansainvälisistä ampumaurheilulajeista, tämä voi johtaa tilanteeseen jossa suomalaiset kilpailijat joutuvat jatkossa ulkomailla kilpaillessaan oman aselakimme takia altavastajaan asemaan. Suositammekin että yli 20 patruunan lippaiden hankkiminen pistooleihin mahdollistetaan tulevassa aselaissa niille jotka harrastavat kyseisiä ampumaurheilulajeja joissa kyseiset lippaat ovat tarpeellisia.
- Samoin pitkissä aseissa oleva yli 10 patruunan lippailla olevien kiväärien vaikeampi saatavuus uhkaa luoda reserviläislajeista palvelusammunnan kiväärilajeihin (PA1 ja PA2) ja sovellettuun reserviläisaseammuntaan vastaavan tilanteen, jossa kokeneet ampujat saavat kilpailuissa selkeän etulyöntiaseman. Tämä koska vajaat 2 vuotta harrastaneet ampujat voisivat käyttää kivääreissään vain korkeintaan 10 patruunan lippaita jotka eivät salli lipastuen käyttöä (jonka Puolustusvoimat kouluttaa normaalina ampumatyylinä kaikille varusmiehille) tai mahdollista yhtä helppoja lippaanvaihtoja. Tarkoituksena ei liene nöyryyttää uusia ampujia pakottamalla heidät kilpailemaan aluksi kahden vuoden ajan asekalustolla joka asettaa heidät heikompaan asemaan. Kun suuri osa reserviläisten tärkeimmistä ampumakilpailuista on nykyään MPK:n kurssijärjestelmän kautta järjestettyjä, niin olisiko mahdollista lisätä aselakiin määrittely jonka mukaan MPK:n järjestämissä johdetuissa ampumarjoituksissa ja -kilpailuissa kyseisten aloittelevien ampujien olisi mahdollisuus luvallisesti väliaikaisesti käyttää aseissaan MPK:n omistamia normaalikokoisia (20 – 30 patruunaa) lippaita.
- Keräilyaseille lakiluonnoksessa määritelty aina oletusarvoisesti ampumakielto (§ 42b), mitä ei ole ollenkaan vaadittu direktiivissä. Lupabyrokratian ilmeisen lisääntymisen kanssa tämä uhkaa näivettää suomalaisen asekeräilyn harrastuksena ilman mitään järjellistä syytä.
- Lakiluonnoksessa oleva kielto ladata omaan käyttöönkään patruunoita jotka ovat kaliiberia joita käyttävään aseeseen niitä lataavalla henkilöllä ei ole hallussapitolupaa (§ 19a) johtaisi suoraan sanoen absurdeihin tilanteisiin. Tämä olisi kiellettyä vaikka kyseisellä henkilöllä olisi laillisesti lainassa kyseistä patruunaa käyttävä ase tai kyseessä olisivat vaikka ampumaseuran omistamat latauslaitteet, saman

Viite: hanketunnus SM011:00/2017

1.6.2018

ampumaseuran ase ja lataajana ampumaseuran jäsen. Ainoa asiasta oikeasti hyötyvä taho olisivat patruunakauppiat, kun mm. yhdistyksien tarkkuuskivääreihin (joita käytetään mm. tarkka-ampujakoulutukseen) ei voisi enää ladata niille räätälöityjä patruunoita joilla kyetään parempaan tarkkuuteen monesti pienemmillä kustannuksilla.

Lisäksi koemme kohtuuttomaksi ja taannehtivaksi lainsäädännöksi sen että uutta aselakia pitäisi soveltaa ennen sen voimaantulemistä mutta 12.6.2017 jälkeen myönnettyillä hankintaluvilla hankittuihin ampuma-aseisiin, sen sijaan että sen olennaiset uudet vaatimuksen erityisesti lippaiden osalta koskisivat vain joko lain voimaantuloajankohdan jälkeen saatuja hankintalupia.

Pidämme myös aivan ylimitoitettuna ja erittäin huonosti harkittuna kuulemistilaisuudessa 21.5. ilmennyt suunnitelmaa vaatia jatkossa harrastuneisuuden todistamista viiden vuoden välein kaikkien itselataavien kertatuliaseiden osalta. Kyseisen vaatimus on direktiiviin perustumaton turha tiukennus joka johtaisi käytännössä vain ylimääräiseen byrokraatiaan. Jos ministeriö tuntee välttämätöntä tarvetta sisällyttää kyseinen aktiivisuusvaatimus lakiin, pitäisi siinä tapauksessa vähintään harrastuneisuuden todistamisessa katsoa henkilön harrastuneisuutta kokonaisuutena sen sijaan että ryhdyttäisiin tarkkailemaan sitä jokaisen lajin tai vielä hullummin jokaisen aseiden kohdalla erikseen. Ei ole mitenkään harvinaista että ampumalajien harrastajat kiinnostuvat välillä uusista lajeista, mutta se ei tarkoita että ennestään harrastetun lajin harrastus välttämättä päättyy tai ettei harrastaja voisi myöhemmin päättää taas keskittyä siihen. Ei ole kenenkään etu että harrastuksen kehittyessä harrastaja joutuu ensin luopumaan aseista joille voi olla jokunen vuoden ajan vähemmän käyttöä ja myöhemmin joutuu hankkimaan ne uudelleen toiseen kertaan. Erityisesti asekohtaisella harrastuneisuuden tarkkailulla olisi huomattavia ongelmakohtia koska se johtaisi helposti tilanteeseen, jossa mm. kaikkein aktiivisempien harrastajien vähäisemmällä käytöllä olevat aseet, kuten huippukilpailijoiden vara-aseet, kerättäisiin pois sillä perusteella ettei aktiivisuus-vaatimus täyty juuri kyseisten aseyksilöiden kohdalla. Lisäksi ei ole harvinaista että pitempään harrastaneilla voi olla itselataavia aseita joihin ei enää ole saatavissa patruunoita helposti tai ainakaan kustannustehokkaasti, mikä jo itsessään vaikeuttaa kyseisillä aseilla aktiivista harrastamista ilman että se johtuisi harrastajan omasta aktiivisuudesta.

Lopuksi toivomme ettei Maanpuolustuskoulutuksen järjestämän ampumakoulutuksen toimintatapoja määriteltäisi lainsäädännössä turhan tiukasti ja kaavamaisesti tavoilla joka päätty haittaamaan sen koulutuksellisia tavoitteita tai rajaamaan sen koulutusmenetelmiä. Näistä turhankin tiukoista määrittelyistä hyvä esimerkki on lakiluonnoksen 20. § oleva kohta ”Ammunnan olisi kuitenkin aina tapahduttava ennakkoon osoitetusta kohdasta tai kohdista, eikä ampumapaikan valintaa saisi jättää ampujan itsensä päätettäväksi. Ammunnan-johtaja osoittaisi ampujalle ennen ampumasuoritusta sen maalin tai ne maalit, johon tai joihin hänen tulee ammuntansa kohdistaa kultakin ampumapaikalta. Ampumasuoritusta ei edellä todetut näkökohdat huomioiden saisi laatia sellaiseksi, jossa ampuja saisi vapaasti liikkuen valita vapaasti maalit”. Käytännössä tällainen lakiteksti kieltäisi reserviläisten koulutuksesta mm. riistapolkumaisesti suoritettavat ampumatehtävät joiden olennainen opetustehtävä on kouluttaa reagoimaan yllättäen eteen ilmestyviin maaleihin sekä oppia toimimaan mahdollisimman tehokkaasti. Tiukasti sovellettuna tämä myös estäisi jatkossa sellaiset

Viite: hanketunnus SM011:00/2017

1.6.2018

ampumatehtävät, joissa yritetään saada ampuja miettimään sitä missä järjestyksessä maalitaulut kannattaa ampua.

Kunnioitavasti,

Espoon Reserviläiset ry

Juha Matikainen (puheenjohtaja)

Anne-Ly Koorberg (varapuheenjohtaja)

Jarkko Vihavainen (sihteeri)